

Investigar en educació

Codi: 101655

Crèdits: 12

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500260 Educació Social	OB	2	A
2500261 Pedagogia	OB	2	A

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Montserrat Rodríguez Parrón

Correu electrònic: Montserrat.Rodriguez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Carla Quesada Pallarès

Angelina Sánchez Martí

Montserrat Martínez Melo

Laura Arnau Sabates

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Objectius

Aquesta assignatura té com a finalitat donar una visió bàsica i aplicada dels enfocaments i dels processos de recerca en educació i de l'obtenció i tractament de la d'informació i la seva anàlisi i interpretació mitjançant eines informàtiques específiques.

La necessitat i importància de la investigació ha anat augmentant en els darrers anys dins l'àmbit de les Ciències de l'Educació i de les Ciències Socials. Així doncs, aquesta assignatura és de cabdal importància per a configurar el perfil professional del pedagog i l'educador social, en els que una de les funcions fonamentals, enteses aquestes com a conjunt de tasques específiques d'aquests professionals, fa referència a la capacitat d'investigar, avaluar, i innovar; identificant-se concretament en dur a terme una tasca investigadora pròpia del qui ha rebut una formació científica.

D'altra banda, es fomenta la capacitat d'anàlisi, el treball en equip, l'ús de software especialitzat i la interpretació de la informació provinent de les dades produïdes en el sí dels fenòmens socioeducatius, a més de proporcionar coneixements que s'utilitzaran en moltes de les assignatures del currículum on s'analitzen o es desenvolupen recerques pròpies dels seus àmbits específics.

Per la qual cosa queda delimitada clarament la contribució de l'assignatura als perfils professionals a qui va dirigida.

Els objectius que cal assolir es concreten en:

- Afavorir la comprensió dels conceptes i terminologia bàsica de la investigació educativa contemporània, de manera que els estudiants siguin capaços d'interpretar informes de recerca publicats en mitjans especialitzats i puguin accedir, en un futur, a cursos de formació metodològica d'aprofundiment.
- Desenvolupar una actitud positiva, crítica i plural cap a la investigació com a eina de comprensió i millora de la realitat educativa.
- Conèixer i comprendre les característiques fonamentals dels principals mètodes de recerca aplicats al camp de l'educació.
- Valorar les avantatges i limitacions de les metodologies d'enfocament quantitatiu, qualitatiu i mixt.
- Conèixer els principis bàsics que regeixen la presentació dels treballs de recerca.
- Desenvolupar aptituds en el maneig d'un repertori ampli d'estratègies i procediments per a la recollida, anàlisi i interpretació de dades que familiaritzi els estudiants en les tècniques de recerca a l'ús.
- Conèixer les principals eines informàtiques per a l'anàlisi de dades.

Competències

Educació Social

- Conèixer i aplicar processos de recollida de la informació, anàlisi, tractament i valoració d'aquesta, per a la millora de la pròpia pràctica professional i la fonamentació de l'acció professional.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-se de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Gestionar la informació relativa a l'àmbit professional per a la presa de decisions i l'elaboració d'informes.

Pedagogia

- Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-se de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Gestionar la informació relativa a l'àmbit professional per a la presa de decisions i l'elaboració d'informes.
- Identificar plantejaments i problemes educatius, indagar sobre ells: obtenir, registrar, tractar i interpretar informació rellevant per emetre judicis argumentats que permetin millorar la pràctica educativa i formativa.
- Impulsar processos de millora a partir dels resultats obtinguts de les investigacions o de processos de detecció de necessitats.

Resultats d'aprenentatge

1. Desenvolupar estudis descriptius a partir de l'elaboració d'estratègies i instruments per a l'obtenció i registre d'informació quantitativa i qualitativa.
2. Dissenyar estudis descriptius quantitativs i qualitativs a partir de problemes o necessitats
3. Dissenyar estudis descriptius quantitativs i qualitativs a partir de problemes o necessitats.
4. Elaborar informes a partir dels resultats obtinguts.
5. Formular adequadament problemes i hipòtesis d'investigació en contextos reals o simulats.
6. Identificar les perspectives metodològiques de les investigacions analitzades.
7. Proposar millores a partir d'estudis o investigacions publicades.
8. Relacionar els resultats d'investigació amb els processos d'innovació.
9. Valorar les debilitats i fortaleces d'investigacions (informes, articles) a partir dels seus apartats.

Continguts

BLOC A (4 ECTS)

La construcció i el desenvolupament del coneixement científic en educació. Epistemologia i metodologia de la recerca:

- L'educació com a coneixement científic
- El procés d'investigació en educació
- Paradigmes d'investigació en educació
- Mètodes i dissenys d'investigació: quantitatius, qualitatius, mixtes

BLOC B (8 ECTS)

Tècniques i instruments d'obtenció i registre d'informació qualitatives i quantitatives:

- Principals instruments per al registre de la informació
- Principals tècniques per a l'obtenció d'informació
- Construcció i validació d'instruments

Anàlisi quantitativa de variables socioeducatives:

- Programari per a l'explotació de dades quantitatives
- Variables socioeducatives: característiques i nivells de mesura
- L'estadística en el marc de la investigació científica
- Anàlisi descriptiva de variables categòriques
- Anàlisi descriptiva de variables quantitatives
- Anàlisi bivariada
- Introducció a la inferència estadística

Anàlisi qualitativa de variables socioeducatives:

- Característiques de l'anàlisi qualitativa en el marc de la recerca
- Models d'anàlisi de la informació
- El procés d'anàlisi d'informació qualitativa en investigació
- Programari per a l'anàlisi de dades qualitatives

Metodologia

Virtual en gran grup: Exposició asincrònica a través de vídeos per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari. Es realitza per a tot el grup classe i permet l'exposició dels principals continguts a través d'una participació oberta i activa per part dels i les estudiants en diferents fòrums de debat.

Seminaris i Pràctiques de laboratori: Espais de treball en grup reduïts (1/2 part del gran grup) supervisat pel professorat on mitjançant anàlisi de dades, anàlisi de documents, resolució de casos o activitats diverses s'aprofundeix en els continguts i temàtiques treballades en el gran grup.

Activitat d'avaluació: Activitats destinades a la verificació i qualificació dels assoliments a partir de treballs i proves escrites.

Activitat autònoma: Treball propi per adquirir les competències de manera autoregulada.

Activitat supervisada: Treball no presencial dirigit a partir de pautes proporcionades pel professorat.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Gran grup	60	2,4	3, 4, 5, 6, 9

Seminaris i Pràctiques de laboratori	30	1,2	1, 3, 4, 8
Tipus: Supervisades			
Activitats supervisades	60	2,4	1, 3, 4, 7
Tipus: Autònomes			
Activitat autònoma	150	6	3, 4, 5, 7

Avaluació

Per poder superar l'assignatura, la nota final ha de ser mínim de 5. Es farà la mitjana a partir d'una puntuació mínima de 5 en cada activitat d'avaluació de cada bloc. La nota final es calcularà d'acord a les mitjanes ponderades de les notes de les parts teòriques i pràctiques (del bloc A i bloc B).

- En relació al Bloc A la nota mínima per aprovar ha de ser un 5. Es farà la mitjana a partir d'una puntuació mínima de 5 en cada activitat d'avaluació de cada bloc.
- En relació al Bloc B la nota mínima per aprovar ha de ser un 5. Es farà la mitjana a partir d'una puntuació mínima de 5 en cada activitat d'avaluació.
- En quant al treball final de l'assignatura, i donat el seguiment continu que es farà del mateix (mitjançant seminaris o tutories individualitzades), s'ha d'aprovar amb un mínim de 5 i no serà recuperable.

Al final de cada bloc es durà a terme una prova avaluativa, excepte en el bloc B i únicament en la part quantitativa que es realitzaran dues proves.

Els i les estudiants que durant el curs hagin fet un seguiment adequat de l'assignatura i, tot i així, els quedi algun aspecte no assolit del Bloc A i del Bloc B se'ls donarà l'oportunitat de superar la matèria refent a l'activitat o activitats no superades.

A l'acabar el curs, aquells estudiants que tenen una part no aprovada poden optar a la recuperació. La puntuació que podran obtenir en la part suspesa serà com a màxim 6, excepte en els casos que tenint l'assignatura aprovada vulguin pujar nota.

Per participar a la recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura o mòdul.

Per participar al procés de recuperació el professor/a responsable de l'assignatura o mòdul pot exigir haver obtingut una qualificació mínima de 3,5

Els i les alumnes que repeteixen l'assignatura poden sol·licitar, al començament de curs realitzar només una avaluació de síntesi final.

El lliurament final del treball serà després de l'examen de qualitativa, si bé hi haurà lliuraments parcials en finalitzar cada bloc. El treball final no es pot recuperar

La resta de pràctiques, casos i problemes estaran distribuïts al llarg de tota l'assignatura, temporitzades en la data d'inici de la pràctica i de lliurament; aquestes dates constaran en el programa de l'assignatura que es farà accessible el primer dia de classe.

La devolució i el seguiment de les activitats que formen part de la qualificació serà inferior a un mes. L'estudiant que vulgui revisar la nota haurà de fer-ho en els 15 dies posteriors a la seva publicació en l'horari de tutories que el professorat té establert per aquesta assignatura i que es consigna en el programa de la mateixa.

El lliurament correcte de les tasques encarregades pel professor/a és requisit imprescindible per poder ser avaluat/da.

La còpia o plagi de material, tant en el cas de treballs, pràctiques o exàmens, implica una qualificació final de suspès de l'assignatura. Es considerarà que un treball o activitat està "plagiat" quan es presenta com a propi una part d'un text d'un autor sense citar les fonts, independentment que les fonts originàries siguin en paper o en format digital. Es considerarà que un treball, activitat o examen està "copiat" quan reproduceix tot o una part del treball d'un/a altre/a company/a.

L'equip de professorat considera indispensable l'assistència a les classes i farà seguiment de la mateixa.

El professorat establirà els sistemes de dinamització, seguiment i avaluació del treball en grup adequats en cada moment.

Cal mostrar una actitud compatible amb la professió docent com a requisit per aprovar l'assignatura. Algunes competències clau són: escolta activa, respecte, participació, cooperació, empatia, puntualitat, no jutjar, argumentar, ús del mòbil adequat, etc.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Evidència 1. TEORIA. Control del temari del Bloc A (Individual)	10%	0	0	3, 5, 6, 9
Evidència 1. TEORIA. Control del temari del Bloc B (individual)	30%	0	0	1, 3, 4, 7, 8, 9
Evidència 2. PRÀCTIQUES. Recull de les pràctiques realitzades en el Bloc A (individual i grupal)	5%	0	0	3, 4, 5, 6
Evidència 2. PRÀCTIQUES. Recull de pràctiques realitzades al Bloc B (individual i grupal)	15%	0	0	1, 3, 4
Evidència 3. Treball grupal que es va elaborant al llarg del curs acadèmic referit als Blocs A i B	40%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 8

Bibliografia

Metodologia

Albert, M. J. (2007). La investigación educativa. McGraw-Hill.

Alvira, F. (2011). La encuesta: una perspectiva general metodológica. CIS.

American Psychological Association (APA) (2019). Concise guide to APA style (7a ed.). APA.

Arnal, J., del Rincón, D., & Latorre, A. (1992). Investigación educativa: fundamentos y metodología. Labor.

Arnau, L., & Sala, J. (2020). La revisión de la literatura científica: pautas, procedimientos y criterios de calidad. DDD. Disponible a: <https://ddd.uab.cat/record/222109>

Ballestín, B., & Fàbregues, B. (2018). La práctica de la investigación cualitativa en ciencias sociales y de la educación. UOC.

Bisquerra, R. (Coord.) (2004). Metodología de la investigación educativa. La Muralla.

Bryman, A. (2016). Social research methods (6a ed.). OUP.

Celigueta, G., & Solé, J. (2014). Etnografía para educadores. UOC.

- Corbetta, P. (2007). Metodología y técnicas de investigación social. McGraw-Hill.
- Del Rincón, D., Arnal, J., Latorre, A., & Sans, A. (1995). Técnicas de investigación en ciencias sociales. Dykinson.
- Fàbregues, S., Meneses, J., Rodríguez-Gómez, D., & Paré, M. H. (2016). Técnicas de investigación social y educativa. UOC.
- García Ferrando, M., & Escobar, M. (2017). Socioestadística. Introducción a la estadística en sociología (2a ed.). Alianza.
- Hernández-Sampieri, R., & Mendoza, C. (2018). Metodología de la Investigación. Las rutas cuantitativa, cualitativa y mixta. McGraw-Hill.
- Jariot, M., Merino, R., & Sala, J. (Coord.) (2010). Les pràctiques d'educació social. Eines per al seu desenvolupament. Servei de publicacions UAB.
- Jhangiani, R. S., Chiang, I. A., Cuttler, C., & Leighton, D. C. (2019). Research Methods in Psychology (4a ed.). KPU Open Education. Disponible a: <https://kpu.pressbooks.pub/psychmethods4e/>
- León, O., & Montero, I. (2015). Métodos de investigación en psicología y educación: las tradiciones cuantitativa y cualitativa (4a ed.). McGraw-Hill.
- McMillan, J. H., & Schumacher, S. (2010). Research in education: evidence-based inquiry (7a ed.). Pearson
- Mendia Azkue, I., Luxán, M., Legarreta, M., Guzmán, G., Zirion, I., & Azpiazu Carballo, J. (eds.) (2014). Otras formas de (re)conocer. Reflexiones, herramientas y aplicaciones desde la investigación feminista. Hegoa.
- Mertens, D. M. (2015). Research and evaluation in education and psychology: integrating diversity with quantitative, qualitative, and mixed methods (5a ed.). SAGE.
- Opie, C., & Brown, D. (Eds.) (2019). Getting started in your Educational Research. Sage.
- Sala, J., & Arnau, L. (2014). El planteamiento del problema, las preguntas y los objetivos de la investigación: criterios de redacción y *check list* para formular correctamente. DDD. Disponible a: <https://ddd.uab.cat/record/126350>
- Sandín, M. P. (2013). Investigación cualitativa en educación: fundamentos y tradiciones. McGraw-Hill.
- Stevens, S. S. (Ed.) (2018). Stevens' Handbook of experimental psychology and cognitive neuroscience (4a ed.). Wiley.
- Van Manen, M. (2003). Investigación educativa y experiencia vivida: ciencia humana para una pedagogía de la acción y la sensibilidad. Idea Books.

Anàlisi de dades

- Botella, J., Suero, M., & Ximénez, C. (2001). Análisis de datos en Psicología I. Pirámide.
- Elousa, P. & Etxeberria, J. (2012). R Commander. Gestión y análisis de datos. Cuadernos de estadística 40. La Muralla.
- Gibbs, G. (2012). El análisis de datos cualitativos en investigación cualitativa. Morata.
- Gil, J., Diego, J. L., García, E., & Rodríguez, G. (1997). Problemas de estadística aplicada a las ciencias de la educación. Kronos.
- Jariot, M. (2010). L'anàlisi quantitativa. En Jariot, M., Merino, R., & Sala, J. (Coord.), Les pràctiques d'educació social. Eines per al seu desenvolupament (pp. 143-152). Servei de publicacions UAB.

López-Roldán, P., & Lozares, C. (1999). Anàlisi bivariante de dades estadístiques. Servei de publicacions UAB.

López-Roldán, P., & Lozares, C. (2000). Anàlisi multivariante de dades estadístiques. Servei de publicacions UAB.

Mateo, J. M. (2011). Estadística pràctica pas a pas. Publicacions URV. Disponible a:
<http://llibres.urv.cat/index.php/purv/catalog/view/22/22/57-1>

Pardo, A., & San Martín, R. (2004). Análisis de datos en Psicología II. Pirámide.

Pérez, R., García, J. L., Gil, J. A., & Galán, A. (2009). Estadística aplicada a la educación. Pearson.

Ritchey, F. J. (2008). Estadística para las ciencias sociales. McGraw-Hill.

Rodríguez Parrón, M. (2010). L'anàlisi qualitativa. En Jariot, M., Merino, R., & Sala, J. (Coord.), Les pràctiques d'educació social. Eines per al seu desenvolupament (pp. 153-159). Servei de publicacions UAB.

Al llarg de l'assignatura, s'oferiran altres llibres, articles i documents per ampliar i/o aprofundir en els diferents temes.

En cada bloc el professor/a pot proposar lectures obligatòries